

T. C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG/ 101-1/190/03595

Ankara

24/6/1994

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

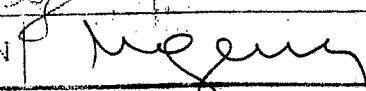
"Gümrük Müsteşarlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname" bugünkü Resmi Gazete'de yayımlanmış ve Anayasa'nın 91 inci maddesi uyarınca bir sureti ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Tansu ÇİLLER
Başbakan

Eki _____ :

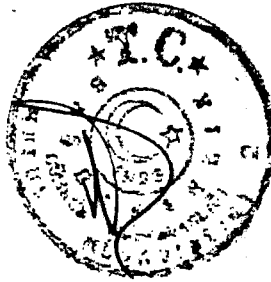
- 1- Kanun Hükmünde Kararname
- 2- Gerekçe
- 3- Resmi Gazete (10 adet)

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Komisyon	- Anayasa - Plan ve Bütçe
TARİH	4/228 27.6.1994
K. T. S.	K. D. Lsk.
BAŞKAN	

Not : Verilecek cevaplarda Daire adının, yazı tarih ve sayısının açıklanması.

GENEL GEREKÇE

485 sayılı Gümrük Müsteşarlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Hükümlerinin Değiştirilmesine Dair 521 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, Anayasa Mahkemesinin 25.11.1993 tarih ve E.1993/48, K.1993/50 sayılı kararı ile iptal edilmiş ve bu karar 25 Aralık 1993 tarihli 21799 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış bulunmaktadır. İptal Kararında belirtildiği Uzere "Dava Konusu 521 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin iptaline karar verilmesi ile meydana gelen hukuksal boşluk kamu yararını olumsuz yönde etkileyecek nitelikte olduğundan, gerekli göreceği yeni düzenlemeleri yapması için yasama organına süre tanımak amacıyla iptal kararının Resmi Gazetede yayımlanmasından başlayarak altı ay sonra yürürlüğe girmesi uygun bulunmuştur." 485 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değiştirilen 2, 6, 8, 9, 12, 20, 22, 28 ve 29 uncu maddeleri ve bu Kanun Hükmünde Kararnameye ekli 1 sayılı cetvel ve 521 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile eklenen Ek 1 ve Ek 2 nci maddeleri ile geçici 7 nci maddesine ilişkin olarak gerekli değişikliklerin 27 Eylül 1984 tarihli ve 3046 sayılı Kanun Hükümleri çerçevesinde yapılması hususunun Yetki Kanunu ile benimsendiği gözönüne alınarak, tasarı ile, belirlenen çerçeve dahilinde gerekli değişiklikler yapılmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Gümrük Müsteşarlığının; Gümrük politikasının hazırlanması, gümrüklerle ilgili mevzuatın ve gümrük rejimlerinin uygulanması, gümrük muhafaza hizmetlerinin yerine getirilmesi konularındaki görevleri 485 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin bu madde ile değiştirilen 2 nci maddesinde açıklanmış bulunmaktadır.

Madde 2- 485 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 6 ncı maddesi Gümrük Müsteşarlığının anahizmet birimlerini belirlemiştir. Anılan maddede "Kontrol Genel Müdürlüğü" olarak geçen birim adı, aşağıda 4 üncü maddede gerekçesi belirtileceği üzere "Gümrükler Kontrol Genel Müdürlüğü" olarak değiştirilmektedir.

Madde 3- Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü'nün görevlerini belirleyen maddenin, bu Genel Müdürlüğü'nün görevli bulunduğu yer ve sahalar bakımından fiili duruma uygun hale getirilmesi için değişiklik yapılmaktadır.

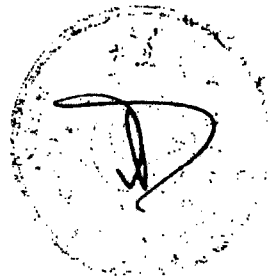
Madde 4- Gümrükler Kontrol Genel Müdürlüğü'nün, 9 uncu maddenin tümünde sayılan görevleri incelendiğinde; mevzuat yönünden ilgili alanının gümrük mevzuatı ve dış ticaret, kambiyo, uluslararası anlaşmalar ve bunun gibi ilgili mevzuat olduğu görülmektedir.

Bu nedenle, mezkûr maddenin (a) bendinde sözü edilen kontrolün sadece hesap kontrolü gibi yanlış anlaşılmasının önüne geçilmek istenmiş ve yapılan incelemede gümrük mevzuatı ile ilgili diğer mevzuatın esas alındığının vurgulanmasında yarar görüldüğü gibi, aynı amaçla adının başına da "Gümrükler" kelimesi konulmuştur.

Madde 5- 485 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin, Teftiş Kurulunun görev ve yetkilerini düzenleyen 12 nci maddesi hükmünün; 3046 sayılı Kanunun teftiş kurullarının görev ve yetkilerini düzenleyen 23 üncü maddesi hükmünün ruhuna ve lafzına kısmen uygun bulunmaması ve Teftiş Kurulunun yürütmekte bulunduğu hizmetin ihtiyaçlarını yeterince karşılayacak hükümleri içermemesi nedeniyle; aşağıda ayrıntılı olarak gösterilen gerekçelerle sözkonusu madde hükümlerinin, ifade ve üslup şekli de dikkate alınarak, yeniden düzenlenmesi gerekmiştir.

3046 sayılı Kanunun 28 inci maddesinde teftiş kurullarının, "Bakanın emri veya onayı üzerine Bakan adına" görev yapacağı öngörülmüştür. Nitekim halen ülkemizde tüm teftiş kurulları ile ilgili düzenlemelerde bu esas benimsenmiştir.

Gümrük müfettişleri de Gümrük Tekel Bakanlığı döneminde, 2825 sayılı Teşki-

lat Kanununun 4 Üncü maddesi hükmüne göre "Vekil namına" görev yapmakta idiler.

Maliye Bakanlığı ile Gümrük ve Tekel Bakanlığını birleştirerek Maliye ve Gümrük Bakanlığını kuran 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 20 nci maddesinde ise Maliye müfettişlerinin "Bakanın emri ve onayı üzerine Bakan adına görev yapmaları"na karşılık, Gümrük müfettişlerinin statüsünde farklılık yaratılarak, "Bakanın emri ve onayı üzerine Teftiş Kurulu Başkanı tarafından Bakan adına görevlendirilerek" görev yapmaları esası getirilmiştir.

178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 20 nci maddesiyle yaratılan bu farklılık 485 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 12 nci maddesinde de sürdürülmüştür.

3046 sayılı Kanunun 23 Üncü maddesi hükmüne uyumu ve Türk kamu teşkilatındaki diğer teftiş kurullarının statüleri ile benzerliği sağlamak amacıyla 485 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 12 nci maddesinin 2 nci fıkrasının değişiklik tasarısında gösterildiği şekilde yeniden düzenlenmesi gerekmiştir.

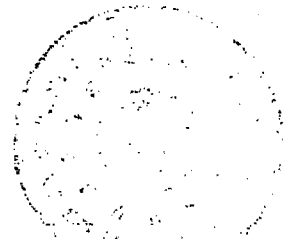
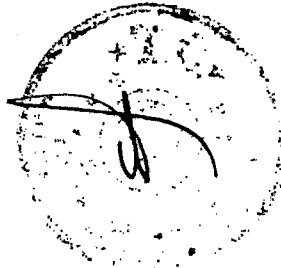
485 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 12 nci maddesinin (a) bendindeki hüküm ile müfettişlerin görev ve yetkileri Müsteşarlığa bağlı olan gümrük teşkilatı ile sınırlandırılmıştır. Oysa Gümrük Müsteşarlığı teşkilatında halen gümrükler dışında gümrük muhafaza kuruluşu da mevcut bulunmakta ve ayrıca 485 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 Üncü maddesi Gümrük Müsteşarlığı teşkilatını tanımlarken merkez, taşra ve Yurtdışı teşkilatına ilaveten Müsteşarlığın bağlı kuruluşlarından da söz etmektedir.

Teftiş Kurulunun, Gümrük Müsteşarlığının tek üst denetim birim olması nedeniyle görev ve yetkilerinin, 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamedeki şekliyle, sadece gümrük teşkilatı ile sınırlandırılması denetim hizmetleri açısından yeterli bulunmamaktadır. Bu bakımdan Teftiş Kurulunun görev ve yetki alanını daha açık şekilde tanımlamak üzere; 3046 sayılı kanunun 23 Üncü maddesinin (a) bendindeki ifade biçimine de uygun olarak, 485 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 12 nci maddesinin (a) bendinin tasarıdaki şekliyle yeniden düzenlenmesi gerekmiştir.

Gümrük Müsteşarlığının, Müsteşarlık teşkilatı dışında; diğer bazı kuruluşlar üzerinde de Müsteşarlığın faaliyet sahası ile sınırlı, görev ve yetkileri bulunmaktadır.

Bu görev ve yetki, başta 1615 sayılı Gümrük Kanunu olmak üzere 485 sayılı Kanun Hükmünde Kararname dışındaki diğer mevzuatla verilmiştir.

Müsteşarlığın bu görev ve yetkisinin etkin şekilde kullanılabilmesi için gerektiğinde Teftiş kuruluna da görev düşeceği kuşkusuzdur.

Bu nedenlerle 485 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 12 nci maddesine, (b) bendindeki hükmün konulması gerekli görülmüştür.

3046 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin (b) bendiyle teftiş kurullarına verilen "öneri hazırlama görevi"; 485 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Teftiş Kurulunun görevleri ile ilgili 12 nci maddesinde sayılmamıştır.

Teftiş Kurulunun bu konudaki bilgi ve deneyimini kuruluşun hizmetine sunmak amacıyla (c) bendi düzenlenmiştir.

Gümrük Müsteşarlığına ve Teftiş Kuruluna 485 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle verilen görev konuları dışında, başta 1615 ve 1918 sayılı kanunlar olmak üzere diğer mevzuat ile verilen görev konuları da bulunmaktadır.

Teftiş Kurulunun bu konulardaki görevinin yeni düzenleme içerisinde de devam ettiği hususunda tereddüte yer vermemek amacıyla (d) bendi düzenlenmiştir.

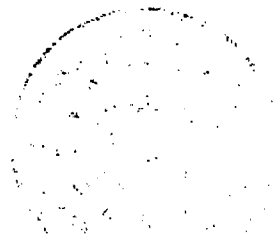
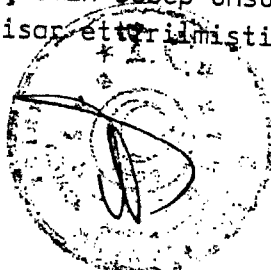
Teşkilat kanunlarında benzer hükümler; Maliye Teftiş Kurulu gibi, teşkilat kanunları dışında diğer mevzuat ile de görev verilen teftiş kurullarının görevlerini düzenleyen hükümler arasında da yer almaktadır.

Bilindiği gibi "görevden uzaklaştırma" işlemi 657 Sayılı Kanunun 137 nci maddesinde, işlemin sebep unsuru yönünden en geniş şekliyle yer almaktadır. Ancak, anılan Kanunun 138 inci maddesinin açık hükmü karşısında, Müsteşarlık müfettişlerinin "görevden uzaklaştırma" işlemini ittihaz etmeye yetkileri bulunmamaktadır.

Bu yetkinin Müsteşarlık müfettişlerine de verilmesi, fonksiyon ve görevleri nedeniyle, gerekli görülmektedir.

Görevden uzaklaştırma işlemi, hakkında soruşturma yapılan memurların suç oluşturan eylemleri nedeniyle uygulandığı gibi, bu eylemleri dışında teftiş ve soruşturmanın yürütülmesini güçleştiren memurların sözkonusu eylemleri nedeniyle de uygulanmaktadır. 657 Sayılı Kanunun 137 nci maddesinde tanımlanan görevden uzaklaştırma işlemi, sebep unsuru yönünden, her iki tür görevden uzaklaştırma işlemini de kapsamaktadır.

485 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 12 nci maddesinin (c) bendinin altındaki fıkralarında Müsteşarlık müfettişlerinin görevden uzaklaştırma yetkileri bir taraftan gümrük teşkilatının emrinde bulunan Müsteşarlık memurları ile sınırlı tutulurken, diğer taraftan işlemin sebep unsuru yönünden de "zimmet, ihtilas, önemli suistimal" eylemlerine inhisar ettirilmiştir.

Aynı şekilde, teftişin yapılmasını güçleştiren memurların görevden uzaklaştırılabilmeleri de bu memurların "muhafaza veya idareleri altında bulunan para veya para hükmündeki evrak ve ayniyatı ve bunların defterleriyle evrakını göstermeme" şeklinde ortaya çıkabilecek eylemleriyle sınırlı tutulmuştur.

Bu sebeple ve hakkında görevden uzaklaştırma işlemi uygulanabilecek memurların görev yaptıkları birimler açısından gerekçemizin 2 nci paragrafında sunulan açıklamalar ışığında, 485 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 12 nci maddesinde tanımlanan görevden uzaklaştırma işleminin yeniden düzenlenmesi gerekmiş, bu amaçla 12 nci maddenin (f) ve (g) bentleri düzenlenmiştir.

Gümrük Müsteşarlığı Teftiş Kurulunun çalışmaları içinde; 1615 sayılı Gümrük Kanunu ve 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun hükümlerine göre yapılan inceleme ve soruşturmalar çoğunluğu oluşturan konulardır.

Söz konusu inceleme ve soruşturmalar Müsteşarlık teşkilatı dışındaki kurum, kuruluş ve kişiler hakkında da yürütülmektedir.

Bu inceleme ve soruşturmalar, Müsteşarlık teşkilatı ile inceleme ve soruşturmaya tabi olanlar dışındaki kurum ve kişilerden de bilgi, belge istenmesini gerektirmektedir.

İnceleme ve soruşturmaların süratle sonuçlandırılabilmesi çoğu kere bu isteğin karşılanmasına bağlı bulunmaktadır.

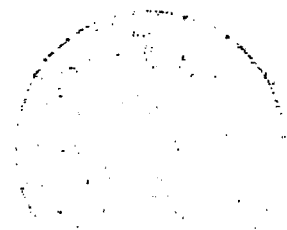
Bu sebeple, halen yürürlükte bulunan Gümrük ve Tekel Bakanlığı Teftiş Kurulu Yönetmeliğinin 50 nci maddesinde mevcut hüküm ile çeşitli kurum ve kişilerin bu isteğinin karşılanması öngörülmüştür.

Ancak, yönetmelik hükümlerinin normlar hiyerarşisindeki yeri, amacı elde etmeye yeterli bulunmamaktadır.

Söz konusu ihtiyacın, değişiklik tasarısının 5 inci maddesinin (h) bendi düzenlenerek karşılanması öngörülmüştür.

485 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 12 nci maddesinin (b) bendinde Teftiş Kurulunun "gerektiğinde idare haklarını koruyacak tedbirleri Müsteşarlık Makamı emirleri doğrultusunda alacağı" hükme bağlanmıştır.

Teftiş Kurulunun doğrudan Müsteşara bağlı olması ve görevini Müsteşarın emir ve onayı üzerine yapması; "Müsteşarlık Makamı" kavramının ise Müsteşar yanında

müsteşar yardımcılarını da içermesi nedeniyle, tasarının (b) bendinde belirtildiği şekliyle yeniden düzenlenmesini gerektirmiştir.

Öte yandan Tasarının 5 inci maddesinde yer alan ve 485 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 12 nci maddesinin (c) bendi ile düzenlenen görev, 3046 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin (b) bendinde yer alan hükmün tekrarı olup; Araştırma, Plânlama ve Koordinasyon Dairesi Başkanlığının aynı mahiyette sayılacak ve sürekli olarak yapılacak görevine karşılık Teftiş Kurulu Başkanlığının bu görevi, arızı mahiyettedir.

Teftiş Kurulunun görevleri gereği olarak Gümrük Müsteşarlığı Müfettiş ve Yardımcılarının 6245 sayılı Harcırah Kanununun 33/b maddesi hükmünden yararlanabilmelerini sağlayıcı hüküm getirilmiştir.

Madde 6- Kanun Hükmünde Kararname tasarısının 20 nci maddesinde, Muhabere ve Elektronik Dairesi Başkanlığının adı 485 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamedeki şekli ile muhafaza edilmekte, ancak yapacağı hizmetlere açıklık getirilmektedir.

Madde 7- Müsteşarlığın taşra teşkilatını düzenleyen 22 inci madde, 3046 sayılı Kanun ile 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine ve fiili duruma uygun olarak bölge esasına göre çalışan taşra teşkilatı kurma yetkisini getirmektedir. Bazı konularda taşra idarelerine yetki devri yapılmasına imkân sağlayacak hükümlere yer verilmiş, böylece merkeze ait yetkilerden bir kısmını taşraya devrederek işlerin mahallinde daha süratli ve sağlıklı görülmesi hedeflenmiştir.

Madde 8- 23.4.1981 tarihli ve 2451 sayılı Kanun Hükümleri dışında kalan memurların Müsteşar tarafından atanacaklarına ilişkin 28 inci maddeye Teftiş Kurulu Başkanı ile başmüfettiş ve müfettiş ünvanlarını taşıyan görevlere müşterek kararlar atama yapılmasını sağlayan bir hüküm eklenmiştir.

2451 sayılı Kanunun tedvin edildiği, tarihte müsteşarlık teftiş kurullarının bulunmamasından doğan bu boşluğun giderilmesi amacıyla bu hüküm getirilmiş bulunmaktadır.

Madde 9- Bu madde ile Kanun Hükmünde Kararnamenin 29 uncu maddesi değiştirilmektedir. (b) bendinin sonunda, bentte sayılan görevlere atanmaların Müsteşarlıkta en az üç yıl fiilen çalışmış olmaları aranırken, süreye ait bu hükmün ortadan kaldırılması yoluna gidilmiştir. Bu suretle, teşkilat dışından önemli görevlere değerli elemanların atanabilmeleri imkân dahiline girmiş olacaktır. (c) bendi ise, böyle bir süre şartının teknik daire başkanlarında aranmayacağı şeklinde iken, (b) bendindeki değişiklikle buna gerek kalmamış, ancak

bu göreve atanarlarda anılan bentteki eğitim şartının aranmaması, yoluna gidilerek sadece görevleri ile ilgili lisans veya lisansüstü öğrenim görmeleri esas getirilmiştir.

Madde 10- 485 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye iki ek madde eklenmektedir. Ek 1 inci madde ile Kanun Hükmünde Kararnamenin eki 1 sayılı cetvel değiştirilmektedir. Ek 2 inci madde ile ise taşra teşkilatının artan iş yükünün merkeze yansıyan ağırlığının da artması nedeniyle hizmetlerin zamanında ve şikayetlere meydan vermeden ifasını sağlamak üzere ve nitelikli personelin istekli bir işbirliği içinde çalıştırılması için Başbakanlık Merkez Teşkilatı kadrolarında çalışanlar gibi fazla mesai ücretinden yararlandırılmalarının ek 2 nci madde ile düzenlenmesi uygun görülmüştür.

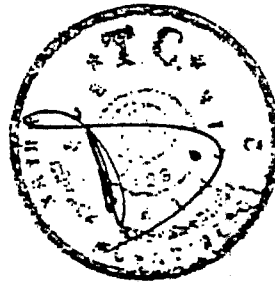
Madde 11-Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 7 nci maddesinin ilk cümlesindeki 15 yıl çalışmış olma şartının fazla olduğu, bunun 10 yıla indirilmesinin yeterli ve gerekli bulunduğu sonucuna varıldığından bu yolda değişiklik yapılmıştır.

Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 7 nci maddesinin ikinci cümlesi 29 uncu maddenin (b) bendinde öngörülen süre şartının üç yıl süre ile uygulanmayacağı hükmünü getirmekte idi. Süre şartını getiren 29 uncu maddenin, bu tasarrufla 9 uncu maddesi ile değiştirilmesi üzerine, anılan 2 nci cümleye gerek kalmadığından madde metninden çıkarılması yoluna gidilmiştir.

Madde 12-485 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye yeni bir geçici madde eklenerek Gümrük Müsteşarlığı Teftiş Kurulu Başkanının da 657 sayılı Kanunun (1) sayılı ek gösterge cetveline dahil edilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 13-Yürürlük maddesidir.

Madde 14- Yürütme maddesidir.

**GÜMRÜK MÜSTEŞARLIĞININ TEŞKİLAT VE GÖREVLERİ
HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMENİN BAZI
HÜKÜMLERİNİN DEĞİŞTİRİLMESİNE DAİR KANUN
HÜKMÜNDE KARARNAME**

Gümrük Müsteşarlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin bazı hükümlerinin değiştirilmesi 16.6.1994 tarihli 4004 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak, Bakanlar Kurulunca 19/6/1994 tarihinde kararlaştırılmıştır.

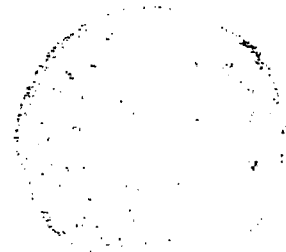
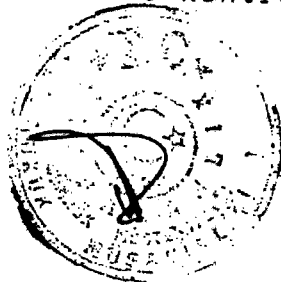
Madde 1-2/7/1993 tarihli 485 sayılı Gümrük Müsteşarlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 2-Gümrük Müsteşarlığının görevleri şunlardır :

a)Gümrük Politikasının hazırlanmasına yardımcı olmak, gümrük politikasını uygulamak,

b)Gümrük Kanunu ve gümrüklerle ilgili diğer mevzuat ile uluslararası sözleşmeler hükümlerinin uygulanmasını sağlamak,

c)Gümrük tarife oranlarının tesbitine yardımcı olmak, gümrük vergileri ile gümrüklerce alınan diğer gelirler ve fonların tarhi, tahakkuk ve tahsilini sağlamak ve kontrol etmek,

d)Gümrük kontroluna tabi kişi eşya ve araçların muayene ve kontrolunu yapmak, bu işlemlerin etkin ve süratli yapılmasını sağlayacak tedbirleri almak,

e) Gümrüklerle ilgili istatistiki bilgileri toplamak ve değerlendirmek,

f) Gümrük denetimine tabi eşya ve araçların muhafazasını sağlamak, gümrükte giriş ve çıkış işlemlerine tabi eşyanın, saptanmış olan norm ve standartlara uygunluğunu denetlemek,

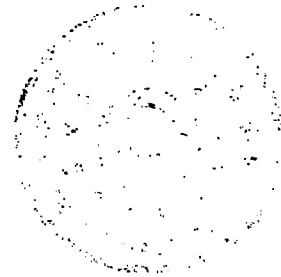
g)Kara hudutlarındaki gümrük kapıları ile pasavan kapılarında, gümrük teşkilatı bulunan hava ve deniz limanlarında ve serbest bölge ve çeşitli antrepo ve iç gümrük sahalarında ve gümrük bölgelerinde gümrük muhafaza görevleri ile kaçakçılığın men, takip ve tahkik görevlerini yerine getirmek,

h)Diğer yer ve sahalarda da gerektiğinde ilgili kuruluşlarla işbirliği yaparak kaçakçılığı men, takip ve tahkik etmek,

i)Milletlerarası kuruluşların Müsteşarlık hizmetlerine ilişkin çalışmalarını takip etmek, bu konularda görüş oluşturmak yurtdışı ve yurtiçi faaliyetleri yürütmek,

j)Çeşitli kanunlarla Müsteşarlığa verilen görevleri yapmak,

k)Bu görevleri yerine getirecek meslek memurlarını yetiştirmek

ve bu konudaki düzenlemeleri yapmak,

1)Yukarıdaki görevlerin uygulanmasını takip etmek, değerlendirmek, incelemek ve denetlemek,"

Madde 2-485 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

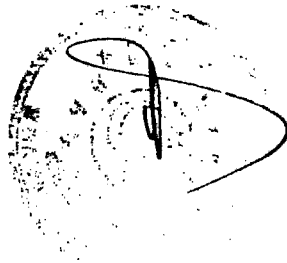
"Madde 6-Gümrük Müsteşarlığının anahizmet birimleri şunlardır:

- a) Gümrükler Genel Müdürlüğü
- b) Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü
- c) Gümrükler Kontrol Genel Müdürlüğü
- d) Avrupa Topluluğu ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü"

Madde 3-485 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 8 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 8-Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır:

a)Müsteşarlığın sorumluluğunda bulunan yer ve sahalarda münhasıran, diğer yer ve sahalarda da gerektiğinde ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak suretiyle kaçakçılığı men, takip ve tahkik etmek,

b)Kişi, eşya ve taşıtların gümrük işlemleri bitirilmeden gümrüklü yer ve sahalardan çıkmalarını önlemek; gümrüklü yer ve sahaların takip ve muhafazasını sağlamak,

c)Deniz ve hava limanlarıyla, kara hudutlarındaki gümrük kapılarında giriş ve çıkış yapan kişi, eşya ve taşıtların muhafazası ile gümrüğe sevk edilmesini sağlamak; gümrük işlemleri yapılan yer ve sahalar ile gümrük bölgesinde gümrük muhafaza hizmetlerini yürütmek,

d)Kuruluşun soruşturma görevine yardımcı olacak araştırma laboratuvarları kurmak ve çalışmalarını düzenlemek,

e)Müsteşarlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak,"

Madde 4-485 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

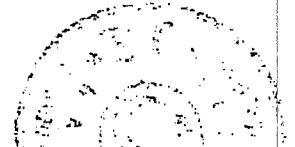
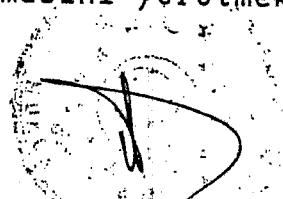
Gümrükler Kontrol Genel Müdürlüğü

"Madde 9-Gümrükler Kontrol Genel Müdürlüğünün görevleri şunlardır :

a)Gümrük mevzuatı ve ilgili diğer mevzuat esas alınarak, gümrüklerce tahsil edilen vergiler ile diğer gelirler ve fonların tarh, tahakkuk ve tahsilini kontrol etmek,

b)Noksan veya fazla tahsilat ile ilgili işlemlerin yürütülmesini sağlamak,

c)Gümrük işlemleri ile ilgili vergi muafiyeti, indirimi ve teşvik tedbirlerinin uygulanmasını yürütmek ve izlemek,

d)Gümrüklerce yürütülecek turistik kolaylıkların, Gümrük Kanunu ve diğer kanunların ilgili hükümlerine göre uygulanmasını sağlamak,

e)Karayoluyla yapılan transit taşımacılıkla ilgili olarak; taşıtların ve taşınan eşyanın yurda giriş ve çıkışını izlemek, aykırı işlemlerin tesbiti halinde gerekli kovuşturmayı yapmak,

f)Gümrük vergilerinin 1615 sayılı Gümrük Kanununa ve 6183 Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre erteleme işlemlerini yürütmek,

g)Müsteşarlık teşkilatında görevli gelir tahakkuk memurlarının tazmin sorumluluklarını Sayıştay nezdinde takip etmek,

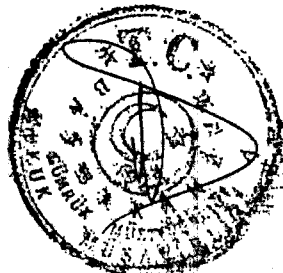
h)Gümrük gelirlerinin tahsil seyrini araştırmak ve bütçe tahminlerine esas olacak bilgileri toplamak,

i)Yukarıda belirtilen işlemlere ait belgelerin, kanuni süreler içerisinde iyi muhafazasını ve bu sürelerden sonra usulüne göre imha edilmesini sağlamak,

j)Yukarıdaki bendlerde belirtilen görevleri yürütmek üzere gerekli düzenlemeyi yapmak.

k)Müsteşarlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak."

Madde 5-485 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 12 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 12-Teftiş Kurulu, müfettiş sıfat ve yetkisini haiz Teftiş Kurulu Başkanının yönetiminde müfettiş ve müfettiş yardımcılardan oluşur.

Teftiş Kurulu, Müsteşarın emri veya onayı üzerine, Müsteşar adına aşağıdaki görevleri yapar :

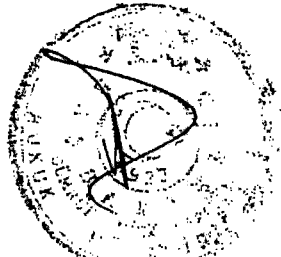
a)Müsteşarlık teşkilatı ile Müsteşarlığa bağlı ve ilgili kuruluşların her türlü faaliyet ve işlemleriyle ilgili olarak teftiş, inceleme ve soruşturmalar yapmak,

b)Müsteşarlık teşkilatı ile Müsteşarlığın bağlı kuruluşlarının denetimi altındaki her türlü kuruluşun faaliyet ve işlemleri ile ilgili olarak Müsteşarlığın görev ve yetkileri çerçevesinde; teftiş, inceleme ve soruşturmalar yapmak,

c)Müsteşarlığın amaçlarını daha iyi gerçekleştirmek, mevzuata, plân ve programa uygun çalışmasını sağlamak üzere gerekli teklifleri hazırlamak ve Müsteşara sunmak,

d)Çeşitli kanun, tüzük, yönetmelik ve kararların Gümrük Müsteşarına ve müfettişlerine tanıdığı teftiş, inceleme ve soruşturma yetkilerini kullanmak,

e)Gümrük bölgesi içinde bulunan bütün nakil vasıtalarını, bunların yük ve eşyasını, personel ve yolcularını muayene etmek, Müsteşarlığın denetimine tabi ambar, antrepo, serbest bölge ve yerlerdeki mevcut mallar ile bunların kayıtlarını incelemek, teftiş etmek ve gerektiğinde idarenin haklarını koruyacak tedbirlerin

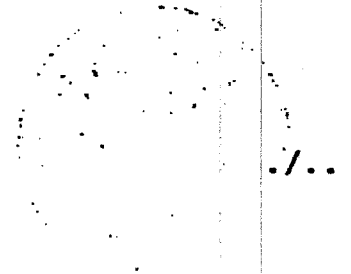
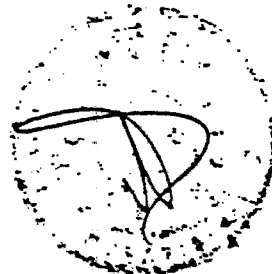
alınmasını sağlayıcı önerilerde bulunmak, acil ve gecikmesinde sakınca bulunan hallerde idare ve hazinenin haklarını koruyucu tedbirler almak,

f) Müsteşar tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Teftişe tabi daire ve kuruluşların para ve para hükmündeki evrakı ile ambar ve depolarında bulunan ayniyatı ve bunlarla ilgili gizli de olsa bütün defter ve belgeleri bunları idare ve muhafazaya memur olanlar ilk talep vukuunda müfettişlere göstermeye, saymasına ve incelemesine yardım etmeye mecburdurlar.

Müfettişler, teftiş, inceleme ve soruşturmanın her aşamasında; kaçakçılık, rüşvet, irtikap, zimmet veya ihtilaf eylemleri veya işlemlerinde önemli yolsuzluğu görülen veya istenen belgeleri vermeyen memurları; Müsteşarlık teşkilatı veya bağlı yada ilgili kuruluşlarına mensup iseler, görevden doğrudan uzaklaştırmaya yetkilidirler. Bu memurlar diğer kuruluşlara mensup iseler müfettişin teklifi üzerine kurumlarınca görevlerinden uzaklaştırılabilirler.

Görevleri boşında kalmaları teftiş, inceleme veya soruşturmayı güçleştireceği kanaatine varılan Müsteşarlık teşkilatı ve bağlı kuruluşlarının memurları, müfettişin teklifi üzerine Müsteşar tarafından; (b) bendinde belirtilen kuruluşlara mensup görevliler ise, müfettişin teklifi üzerine, yetkililerince görevlerinden uzaklaştırılabilirler.

Müfettişler, görevleri sırasında tüm resmi daire, kurum, kuruluş ve kamuya yararlı derneklerle, gerçek ve tüzel kişilerden gerekli yardım, bilgi, evrak, kayıt ve belgeleri istemeye yetkilidir; yasal engel olmadıkça bu isteğin yerine getirilmesi zorunludur."

Müfettiş yardımcılığında en az üç yıl çalışıp yapılacak yeterlik sınavında başarılı olamayanlar müfettişliğe atanamazlar. Müfettiş yardımcılığına alınma, müfettiş yardımcılığından müfettişliğe yükselme ile ilgili hususlarla Teftiş Kurulu ve Müfettişlerin çalışma esas ve usulleri ile diğer hususlar tüzükle düzenlenir. Müfettiş ve Müfettiş Yardımcıları 6245 sayılı Harcırah Kanununun 33/b maddesi hükmünden yararlanırlar.

Madde 6-485 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 20 nci maddesi ile başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Muhabere ve Elektronik Dairesi Başkanlığı

Madde 20-Muhabere ve Elektronik Dairesi Başkanlığının görevleri şunlardır :

a)Müsteşarlığın bilgi işlem ve haberleşme hizmetlerini yürütmek,

b)Müsteşarlığın merkez ve taşra kuruluşlarının bilgi işlem, haberleşme, irtibat ve her nevi elektronik sistemlerini kurmak,

c)Bilgi işlem, Haberleşme araç ve gereçlerinin ikmal, bakım ve

işletilmesini sağlamak,

d)Her türlü gümrük hizmetleriyle ilgili bilgileri toplamak ve depolamak,

e)Müsteşarlıkça verilecek benzeri görevleri yapmak."

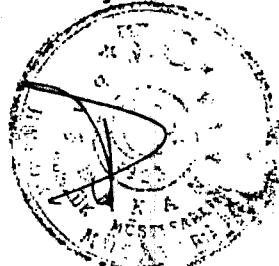
Madde 7-485 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamenin 22 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"**Madde 22-Gümrük Müsteşarlığı, Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkında 3046** sayılı Kanun ile Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükümünde Kararname hükümlerine uygun olarak Müsteşarlığa bağlı bölge esasına göre çalışan ihtisas gümrükleri de dahil her türlü kapsam ve nitelikte taşra teşkilatı kurmaya yetkilidir.

Özel ve fiktif antrepo açılması ve kapatılması, bu antrepolara yeni eşya konulması, her türlü süre değişimi, idari yargı mercilerine savunma, itiraz, temyiz, karar düzeltme ve süre uzatımı dilekçeleri verilmesi konularında merkeze ait olan yetkilerin Müsteşarlıkça gerekli görülen hallerde taşra idarelerince yerine getirilmesine mahal ve konu itibariyle kısmen veya tamamen yetki verilebilir."

Madde 8-485 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamenin 28 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"**Madde 28-23/4/1981** tarihli ve 2451 sayılı Bakanlıklar ve Bağı Kuruluşlarda Atama Usulüne İlişkin Kanun hükümleri dışında kalan

memurların atanmaları Müsteşar tarafından yapılır. Müsteşar bu yetkilerini gerekli gördüğü alt kademelere devredebilir.

Ancak, Teftiş Kurulu Başkanı ile başmüfettiş ve müfettiş Unvanlarını taşıyan görevlere müşterek kararla atama yapılır."

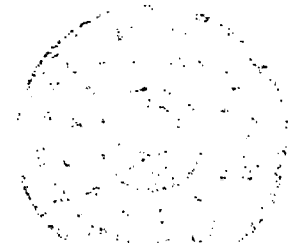
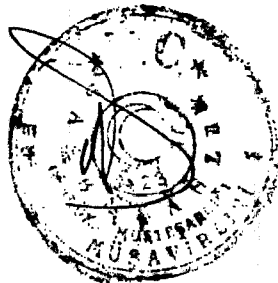
Madde 9-485 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 29 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 29-a)Müsteşarlığın yurtdışı teşkilatındaki kadrolara atanabilmek için ekonomi, hukuk, idari ve siyasal bilimler dalları ile bunlara eşit en az dört yıl öğretim yapan fakülte veya yüksekokullardan veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından onaylanmış yabancı fakülte veya yüksekokullardan birini bitirmiş olmak ve İngilizce, Fransızca, Almanca, Arapça veya atanılacak ülkede geçerli yabancı dillerden birini bilmek şarttır.

Yurtdışı teşkilatına sürekli görevle atanabilmek için, Müsteşarlık birimlerinde en az üç yıl çalışmış olmak zorunludur.

Yurtdışı teşkilatında görev süresi üç yıldır. Bu süre en çok iki yıl uzatılabilir. Müsteşarlık disiplin kurulu kararı ile dış göreve devam etmesi mahzurlu görülenler hakkında 23/4/1981 tarih ve 2451 sayılı Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlarda Atama Usulüne İlişkin Kanununun 2'nci maddesinin üçüncü fıkrası hükmü uygulanır.

Tekrar yurtdışı göreve atanabilmek için, merkez veya taşra

teşkilatında en az üç yıl görev yapmış olmak şarttır.

b) Müsteşar, müsteşar yardımcısı, genel müdür, genel müdür yardımcısı, daire başkanı, başmüdür ve müsteşarlık müşavirliği görevlerine atanacakların hukuk, iktisat, maliye, işletme ve yönetim bilimi alanlarında lisans veya lisansüstü öğrenim görmüş olmaları gerekir.

c) Teknik Daire Başkanlıklarına atanacaklarda görevi ile ilgili lisans veya lisans üstü öğrenim görmüş olmaları şartı aranır."

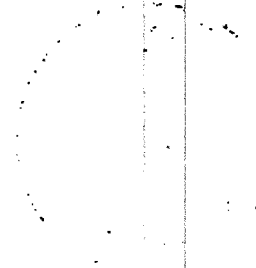
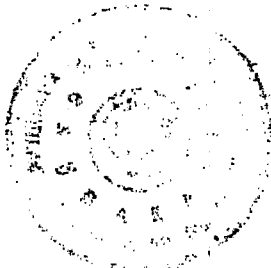
Madde 10-485 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

"Ek Madde 1-485 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 4 üncü maddesinde bahsi geçen (Ek:1 sayılı Cetvel) ekte belirtildiği şekilde değiştirilmiştir."

"Ek Madde 2-Gümrük Müsteşarlığı merkez teşkilatı kadrolarında fiilen çalışan personele; 3056 sayılı Başbakanlık Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun değişik 31 inci maddesinde öngörülen fazla çalışma ücreti aynı usul ve esaslara göre ödenir."

Madde 11-485 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Geçici Madde 7-En az on yıldan beri Maliye ve Gümrük Bakanlığı-

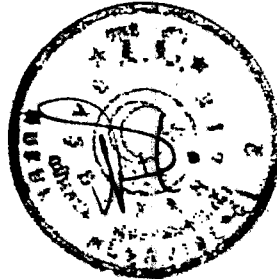
nın gümrük kesiminde ve Gümrük Müsteşarlığında çalışanlarından 29 uncu maddede öngörülen öğrenim dallarına bakılmaksızın yüksek öğrenim görmüş olanlar anılan maddede belirtilen görevlere atanabilirler.

Madde 12-485 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"Geçici Madde 9-657 sayılı Devlet Memurları Kanununa 527 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesi ile eklenen 1 sayılı Ek Gösterge Cetvelinin "I. Genel İdare Hizmetleri Sınıfı" bölümünün (d) bendine "Hazine Kontrolörleri Kurul Başkanı" ibaresinden sonra gelmek üzere "Gümrük Müsteşarlığı Teftiş Kurulu Başkanı" ibaresi eklenmiştir."

EK - 1 Sayılı Cetvel
Gümrük Müsteşarlığı Merkez Teşkilatı

<u>Müsteşar</u>	<u>Müsteşar Yrd.</u>	<u>Ana Hizmet Birimleri</u>	<u>Danışma ve Denetim Birimleri</u>	<u>Yardımcı Birimler</u>
Müsteşar	Müsteşar Yrd.	1-Gümrükler Gn.Md.	1-Teftiş Kur.Bşk.	1-Personel Dai.Bşk.
	Müsteşar Yrd.	2-Gümrükler Muh.Gn.Md.	2-APK.Dairesi Bşk.	2-Eğitim Dai.Bşk.
	Müsteşar Yrd.	3-Gümrükler Kontrol Gn.Md.	3-Hukuk Müşavirliği	3-İdr.ve Mal.İşl.
		4-Avrupa Top.ve Dış İş.Gn.Md.	4-Müsteşarlık Müş.	Daire Bşk.
				4-Muhabere ve Elektronik Dai.Bşk.
				5-Savunma Uzmanlığı

KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME

KHK/

541

Madde 13- Bu Kanun Hükmünde Kararname yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 14- Bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

PROF. DR. T. ÇİLLER
BAŞBAKAN

SÜLEYMAN DEMİREL
CUMHURBAŞKANI

M. KARAYALÇIN Devlet Bakanı ve Bacb. Yrd.	N. CEVHERİ Devlet Bakanı	Y. AKTUNA Devlet Bakanı	A. Ş. EREK Devlet Bakanı
J. TEZ Devlet Bakanı	B. S. DAÇE Devlet Bakanı	T. AKYOL Devlet Bakanı	M. A. YILMAZ Devlet Bakanı
N. KURT Devlet Bakanı	M. KAHRAMAN Devlet Bakanı	A. A. DOĞAN Devlet Bakanı	A. ATAÇ Devlet Bakanı
E. ŞAHİN Devlet Bakanı	N. TEKİNEL Devlet Bakanı	Ş. ERDEM Devlet Bakanı	M. S. OKTAY Adalet Bakanı
M. GÖLHAN Millî Savunma Bakanı	N. MENTEŞE İçişleri Bakanı	H. ÇETİN Dışişleri Bakanı	I. ATTİLA Maliye Bakanı
N. AYAZ Millî Eğitim Bakanı	O. KUMBARACIBAŞI Baz. ve İskan Bakanı	M. K. DİNÇ Sağlık Bakanı	M. KÖSTEPEN Ulaştırma Bakanı
R. ŞAHİN Tarım ve Köylüleri Bakanı	M. MOĞULTAY Çel. ve Sos. Güv. Bakanı	M. T. KÖSE Sanayi ve Ticaret Bakanı	V. AYASOY Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı
D. F. SAĞLAR Kültür Bakanı	A. ATES Turizm Bakanı	H. EKİNCİ Orman Bakanı	

Dosya No.

